

2018

The Blue Cap Foundation
Postbus 154
2370 AD Roelofarendsveen
Tel 06 – 55 71 62 09

Betreft:

Reactie van The Blue Cap Foundation n.a.v. de internetconsultatie “Aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet”

Zoals wordt aangegeven in de tekst bij de internetconsultatie wordt in de nieuwe regelgeving uitgegaan van meer eigen verantwoordelijkheid voor de exploitant. Deze krijgt de vrijheid om zelf te bepalen met welke maatregelen hij de gezondheid en veiligheid van de gebruikers beschermt. Daarvoor moet de exploitant een risicoanalyse uitvoeren en beheersmaatregelen opstellen en uitvoeren. Alvorens hierop in te gaan is het vermeldingswaardig dat uit meer dan 100 metingen bij Nederlandse zwembaden is gebleken dat ruim 50% niet voldoet aan de eisen m.b.t. het risico van verdrinking.

In de gepubliceerde documenten van deze internetconsultatie is geen model voor een risicoanalyse meegeleverd. Hiermee is het onduidelijk wanneer nu voldoende aan de eis voor het uitvoeren van risicoanalyse is voldaan. Een risicobeoordeling kan een visuele beoordeling zijn of een beoordeling die wordt gedaan aan de hand van bewijsvoering na bijvoorbeeld fysieke beproeving, i.e. het meten van risico's. Daarbij is het een groot risico om het uitvoeren van de risicoanalyse bij de exploitant neer te leggen. Een risicoanalyse is zo sterk als degene die deze risicoanalyse uitvoert. Veel exploitanten hebben zelf niet de kennis en expertise (deskundigheid) in huis om een degelijke risicoanalyse uit te voeren. Daardoor zal, vanuit het standpunt van financieel gewin, de beoordeling van de veiligheid middels een risicoanalyse al snel de vorm aannemen van een visuele beoordeling van het gevaar of risico en minder berusten op de bewijsvoering aan de hand van beproeving. Ook de genomen maatregelen in het beheersplan zullen, vanuit het standpunt van financieel gewin, niet altijd de meest effectieve zijn in het uitsluiten van de gevaren en risico's. Er zou daarom in het aanvullingsbesluit of de NvT moeten zijn beschreven dat het meten van risico's, of andere bewijsvoering waaruit blijkt dat een risico acceptabel is, altijd de voorkeur heeft boven het redeneren aan de hand van enkel visueel vastgestelde gevaren en risico's. Eveneens zou moeten zijn beschreven dat een fysieke aanpassing als beheersmaatregel altijd de voorkeur heeft boven het informeren van gebruikers over de gevaren. Zoals de NvT beschrijft is artikel 13.2 een limitatieve opsomming. De gevaren van letsel en verdrinking omvatten veel meer dan door het aanvullingsbesluit en de NvT is beschreven. Artikel 13.57 (risicoanalyse) van de NvT beschrijft:

“Bij het risico van verdrinking van gebruikers kan worden ingegaan op:

- *het risico van vastzuiging van gebruikers van het waterbassin,*
- *... ”*

Deze beschrijving is erg summier. Het risico van vastzuiging is een vorm van beknelling, maar er zijn veel meer vormen van beknelling mogelijk in een bassin en in de tekst van het aanvullingsbesluit en/of de NvT zou daarin een duidelijk onderscheid moeten worden gemaakt. Zo wordt het risico op vastzuiging hier onterecht gezien als allesomvattend voor beknelling door vastzuiging van het lichaam, het verstrikt raken van lang haar, kleding en sieraden, en beknelling van ledematen als hoofd, nek, armen, benen, vingers en tenen.

Het is daarom gewenst om dit als volgt te omschrijven in de NvT bij Artikel 13.57 (risicoanalyse):

Bij het risico van verdrinking van gebruikers kan worden ingegaan op:

- *het risico van vastzuiging van gebruikers aan openingen (van de afzuiginstallatie) onder het wateroppervlak,*
- *het risico van beknelling van lichaam of ledematen van gebruikers in openingen onder het wateroppervlak,*
- *het risico van het verstrikt raken van haar, kleding en sieraden in en/of aan openingen onder het wateroppervlak,*
- *...*

En om dit als volgt te omschrijven in de NvT bij Artikel 13.58 (beheersplan):

Bij maatregelen om de kans op verdrinking te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:

- *hoe de risico's op beknelling en verdrinking, in het bijzonder beknelling als gevolg van de zuigende werking van afzuiginstallaties, worden beheerst, en*
- *hoe het personeel daarop wordt getraind.*

Er zijn daarnaast veel meer gevaren en risico's die tot verdrinking en letsel kunnen leiden, en wanneer niet beschreven over het hoofd kunnen worden gezien tijdens een risicoanalyse. Voorbeelden:

- het ontbreken of onvoldoende aanwezig zijn van technische voorzieningen of installaties (denk aan middelen om het bassin te betreden en te verlaten en de gebruikersondersteuning in de bassins),
- onvoldoende training van het personeel,
- desoriëntatie door lichteffecten, geluidshinder en klimaatverschijnselen (aerosolvorming, luchtvochtigheid, ventilatie)
- het ontbreken of onvoldoende aanwezig zijn van diepteaanduidingen, duikverboden en/of afschermingen,
- het gedrag en/of onder invloed zijn van medicatie, alcohol en/of verdovende middelen van gebruikers,
- de oppervlakteaferwerking en het uitglijden, struikelen en vallen van gebruikers,

Het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) beschrijft ook gevaren welke van toepassing kunnen zijn in een zwembadinrichting:

- blootstelling van gebruikers aan toegepaste elektrische, mechanische, pneumatische of hydraulische energie,
- een defect bedieningscircuit of energievoorziening,
- onvoldoende draagkracht als gevolg van de stijfheid, sterkte en vervormingscapaciteit van materialen,
- de toegankelijkheid en bereikbaarheid bij defecten en noodsituaties,
- de interactie van gebruikers met de omgeving (waaronder botsingen met andere gebruikers en aanwezige obstakels).

Voor het beoordelen van veiligheidsrisico's zijn er ook Europese normen. Zo beschrijven de NEN-EN15288-1 en -2 veiligheidseisen voor ontwerp en beheer. Deze normen beschrijven naast algemene veiligheidseisen en beproevingsmethoden ook een lijst met gevaren en een model voor een risicoanalyse. Ook is er een NEN-EN13451 serie, waarin algemene veiligheidseisen en beproevingsmethoden voor zwembaduitrusting (ladders, trappen, wateraanzuiging en -inspuiting, startplatformen, duikplanken, beweegbare bodem, etc.) worden behandeld. In deze twee normenseries wordt veel dieper ingegaan op de gevaren van de afwerking van de zwembadinrichting en de vele verschillende vormen van beknelling welke tot letsel of verdrinking kunnen leiden. Deze normen worden door de jaren heen herzien en weergegeven en waarborgen altijd de huidige kennis over deze gevaren in zwembaden. Als het gaat om de kwaliteitseisen van het zwembadwater wordt er veel verwezen naar NEN en ISO normen. In de tekst van de NvT wordt voor een model risicoanalyse wel verwezen naar de NEN-EN15288-2, maar niet naar de NEN-EN13451 serie. Het is gewenst om ook te verwijzen naar de NEN-EN13451 serie, omdat hierin algemene veiligheidseisen en beproevingsmethoden worden beschreven voor de gevaren van verdrinking en letsel van verschillende soorten zwembaduitrusting. Het is begrijpelijk dat normen geen wettelijke voorschriften zijn, omdat niet alleen het doel maar ook het middel wordt voorgeschreven. Dit neemt niet weg dat deze veiligheidseisen en beproevingsmethoden als leidraad kunnen worden gebruikt bij een risicoanalyse, omdat daarin meer gevaren worden behandeld en duidelijkere grenswaarden worden aangegeven om vast te stellen wanneer een risico nu wel of niet tot een acceptabel niveau is teruggebracht. Dit komt de veiligheid van een zwembadinrichting alleen maar ten goede en geeft de exploitant een duidelijker beeld wanneer nu voldoende aan de eis voor het uitvoeren van risicoanalyse is voldaan.